Медична біологія **УДК 378. 14: 371**

Дубінін С.І., Ваценко А.В., Пілюгін В.О., Стороженко Л.В.,

Рябушко О.Б., Улановська Н.А.

Методичне забезпечення підсумкового контролю знань студентів в умовах кредитно-модульної системи

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Резюме. У статті "Методичне забезпечення підсумкового контролю знань студентів в умовах кредитно-модульної системи" відмічається, що якість освіти залежить від рівня організації навчального процесу та стану його методичного забезпечення. Комплексна система оцінювання знань, яка спрямована на диференціацію рівня знань студентів та глибину засвоєння матеріалу потребує при вивченні фундаментальних дисциплін, зокрема біології, впровадження різних форм опитування та необхідне навчально-методичне забезпечення.

Автори вважають, що при проведенні підсумкового кредитно-модульного заняття необхідно мати методичне забезпечення у вигляді: 1) системи запитань – перелік контролюючих питань з модуля (які визначаються робочою програмою з предмету); 2) тестові завдання „Крок-1" (база тестів „Крок-1"); 3) тестові завдання з множинним вибором відповіді (методичні рекомендації з медичної біології для студентів та викладачів ВНМЗ); 4) типові та ситуаційні задачі з відповідного модулю (методичні рекомендації з медичної біології, збірники задач); 5) перелік практичних навичок і вмінь, які обов'язково контролюються на цьому занятті.

Таке методичне забезпечення підсумкового модульного заняття забезпечує об'єктивність діагностики знань, диференціацію рівня знань студентів і методично однаковий підхід до оцінки якості знань студентів.

Резюме. В статье “Методическое обеспечение итогового контроля знаний студентов в условиях кредитно-модульной системы” отмечается, что качество образования зависит от уровня организации учебного процесса и состояния его методического обеспечения. Комплексная система оценивания знаний, которая направлена на дифференциацию уровня знаний студентов и глубину усвоения материала требует при изучении фундаментальных дисциплин, в частности биологии, внедрения разнообразных форм опроса и необходимое учебно-методическое обеспечение.

Авторы считают, что при проведении итогового кредитно-модульного занятия необходимо иметь следующее методическое обеспечение: 1) систему вопросов – перечень контролирующих вопросов по модулю (которые определяются рабочей программой предмета); 2) тестовые задачи „Крок-1” (база тестов „Крок-1”); 3) тестовые задачи с множественным выбором ответа (методические рекомендации по медицинской биологии для студентов и преподавателей высших учебных медицинских учреждений); 4) типичные и ситуационные задачи по соответствующему модулю (методические рекомендации по медицинской биологии, сборники задач); 5) перечень практических навыков и умений, контроль которых должен состояться в данном модуле.

Такое материальное обеспечение итогового модульного занятия обеспечит объективность диагностики знаний, дифференциацию уровня знаний студентов и методически одинаковый подход к оценке качества знаний студентов.

In article “Methodical maintenance of the final control of knowledge of students in conditions of credit - modular system” is marked, that quality of education depends on a level of the organization of educational process and a condition of its methodical maintenance. The complex system of estimate of knowledges, which directed on differentiation of a level of knowledge of students and depth of mastering of a material demands at studying fundamental disciplines, in particular, Biology of introduction of different forms of interrogation and necessary studying-methodical maintenance.

Authors consider, that at carrying out of final credit - modular class it is necessary to have such methodical maintenance:

System of questions - the list of supervising questions with the module (are determined by the working program with a subject): test-tasks "Крок-1" (base of tests "Крок-1"); test tasks with a plural choice of the answer (methodical recommendations from Medical Biology for students and teachers Higher Medical Educational Institution); typical and situational tasks with corresponding to the module (methodical recommendations in Medical Biology, collections of tasks); the list of practical skills and skills, which control should take place in the given module.

Such material maintenance of final modular class will provide objectivity of diagnostics of knowledge, differentiation of a level of knowledge of students and methodically identical approach to an estimation of quality of knowledge of students.

Ключові слова: комплексна система оцінювання знань, навчально-методичне забезпечення, підсумкове кредитно-модульне заняття, тести, типові та ситуаційні задачі.

Ключевые слова: комплексная система оценки знаний, учебно-методическое обеспечение, итоговое кредитно-модульное занятие, тесты, типовые и ситуационные задачи.

Key words: complex system of estimate of knowledges, studying-methodical maintenance of final credit - modular class, tests, typical and situational tasks.

З вересня 2005 навчального року вищі навчальні медичні заклади III-IV рівнів акредитації приступили до навчання студентів I курсу медичного факультету за кредитно-модульною системою. Входження України до єдиної європейської зони вищої освіти – в Болонський процес – складний період, який потребує вирішення багатьох організаційних питань і в першу чергу підвищення якості підготовки фахівців (1,5,6). Якість освіти залежить від рівня організації навчального процесу та стану його методичного забезпечення (1).

Узагальнення зарубіжного досвіду і передусім досвіду країн, які приєдналися до Болонського процесу, в контексті особливостей організації навчального процесу та оцінювання роботи студентів дає підстави для певних висновків, відносно форм організації навчального процесу (2,3).

По-перше - вищі навчальні заклади все більшу й більшу увагу приділяють запровадженню *комплексних систем оцінювання знань,* які спрямовані на диференціацію рівня знань студентів і повинні реагувати навіть на невеликі коливання глибини засвоєння матеріалу кожним студентом; забезпечувати

методично однаковий підхід до оцінки якості навчання студентів і як результат - забезпечувати об'єктивність діагностики знань, соціальну справедливість по відношенню до основного суб'єкта освітньої діяльності - студента (2).

Контроль рівня знань, передбачений робочим навчальним планом, повинен включати: поточний контроль, який здійснюється на кожному занятті на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь;

підсумковий контроль, який здійснюється на модульному підсумковому занятті (4).

Підсумковому контролю приділяється особливе значення, так як 40% балів з модуля студент одержує на підсумковому занятті (80 балів з 200 можливих за модуль), а також при здачі модуля необхідно вкластися в 62,5% мінімальний рівень знань (мінімально одержати 50 балів з 80 можливих). Це визначає необхідність чіткої організації таких занять і відповідного навчально-методичного забезпечення. Робоча програма вимагає при проведенні підсумкового модульного контролю комплексного підходу до оцінювання знань студентів і передбачає, що такий контроль повинен включати різні форми контролю і оцінки теоретичних знань, практичних навичок та вмінь студентів (2,4).

По-друге – постає питання про застосування ефективних навчально-методичних матеріалів при проведенні практичних і підсумкових занять, що забезпечать якість навчання.

З 1996 року згідно з Наказом міністра охорони здоров’я № 396 від 31.12.96р. вводиться система ліцензійних державних інтегрованих іспитів з

метою встановлення відповідності рівня професійних знань та вмінь студентів державним кваліфікаційним вимогам. Екзамен „Крок-1” має за мету об’єктивно оцінити знання студентів з ключових фундаментальних біомедичних наук, що також слід враховувати при проведенні та забезпеченні занять зі студентами.

На кафедрі медичної біології УМСА з метою проведення комплексного об’єктивного контролю знань студентів впроваджена методика проведення підсумкового контролю знань і розроблено відповідне навчально-методичне забезпечення. На нашу думку методичне забезпечення підсумкового контролю знань в умовах кредитно-модульної системи обов’язково повинно включати:

1) систему запитань – перелік контролюючих питань з модуля (визначаються робочою програмою з предмету):
2) тестові завдання „Крок-1” (база тестів „Крок-1”);
3) тестові завдання з множинним вибором відповіді (методичні рекомендації з медичної біології для студентів та викладачів ВНМЗ (7));
4) типові та ситуаційні задачі з відповідного модулю (методичні рекомендації з медичної біології, збірники задач);
5) перелік практичних навичок і вмінь, контроль яких повинен відбутися при складанні кредитно-модульного підсумкового заняття.

При проведенні підсумкового модульного контролю студенти одержують кожен свій варіант тестів I рівня (по 10 тестів), варіант тестів II рівня (по 10 тестів). Після вирішення тестів одержують варіант з типовими та ситуаційними

задачами (2-3 задачі залежно від модуля) і двома теоретичними контрольними питаннями, на які студенти відповідають усно.

Таке методичне забезпечення підсумкового модульного заняття сприяє об'єктивності оцінки знань студентів, диференціації їх рівня знань, дозволяє застосувати методично однаковий підхід до оцінки якості знань студентів.

Список література:

1. Ю.М. Колесник, Ю.М. Нерянов. Болонський процес та якість освіти // Медична освіта. - 2005.-№2.- с.38-40.

2. А. П. Наливайко. Про методи врахування результатів поточної успішності в підсумковій оцінці знань (вітчизняний та зарубіжний досвід) // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб./ Кол. авт. - К.: Наук.-метод, центр вищої освіти, 2004. -Вип. 38. - с. 15-20.

3. Є.М. Нейко, Л.В. Глушко, Г.М. Ерстенюк. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студентів при вивченні фундаментальних дисциплін // Медична освіта. – 2004.-№1.- с. 13-14.

4. Медична біологія. Програма навчальної дисципліни для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.- Київ.- 2005.- 54 с.

5. В.М. Ждан. Реформування вищої медичної освіти в Україні відповідно до Болонського процесу // Трибуна лікаря.-25 травня 2005.-№100.- с. 2.

6. Загальноевропейській простір вищої освіти – досягнення цілей. Комюніке Конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти.- м.Берген, 19-20 травня 2005.- "Освіта України".- 5 липня 2005.- №50.- с.5.

7. С.І.Дубінін, П.М. Ковтуновський, В.О. Пілюгін та ін. Медична генетика. Методичні рекомендації з медичної біології, паразитології та генетики для студентів та викладачів ВНМЗ. Полтава.- 2002.- 222 с.